

POSTANOWIENIE

6 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 6 kwietnia 2023 r. w Warszawie,
wniosku A. B.

o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego Dariusza Pawłyszczę
wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie II CSKP 2425/22

odrzuca wniosek.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca A. B., reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, wniósł na podstawie art. 29 § 7 w związku z art. 29 § 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (dalej uSN) o stwierdzenie co do osoby sędziego Dariusza Pawłyszczę wyznaczonego na przewodniczącego składu orzekającego w sprawie, że zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 29 § 5 Ustawy o Sądzie Najwyższym, to jest, że nie spełnia on wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu.

W uzasadnieniu powołał się na okoliczności poprzedzające powołanie sędziego Dariusza Pawłyszczę na urząd sędziego Sądu Najwyższego, wskazując, że przed powołaniem do Sądu Najwyższego przez 2 lata pracował w Ministerstwie Sprawiedliwości, pod zwierzchnictwem Ministra Sprawiedliwości, który jest jednocześnie Prokuratorem Generalnym, tymczasem Prokurator Generalny jest jednocześnie uczestnikiem postępowania w którym złożył wniosek.

Wskazał, że sprawa dotyczy bezprawnego przetrzymania dziecka w Polsce, a w podobnych sprawach Ministerstwo Sprawiedliwości oraz Prokurator Generalny wielokrotnie wypowiadali się, także publicznie, przeciwko wydawaniu orzeczeń dotyczących uwzględnienia wniosku o powrót dziecka zagranicę. To także powoduje, zdaniem wnioskodawcy, że nie są zachowane gwarancje bezstronności orzeczniczej tego sędziego.

Ponadto przytoczył głosy krytyczne wobec powołania Dariusza Pawłyszczaka na urząd sędziego Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Rozpatrywany wniosek nie spełnia wymogów formalnych.

Dopuszczenie badania spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wymogów niezawisłości i bezstronności zostało wprowadzone ustawą z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2022, poz.1259). Na podstawie tej ustawy uległ zmianie m.in. art. 29 uSN, w ramach którego wprowadzono przesłanki złożenia wniosku w zakresie badania wymogów niezawisłości i bezstronności oraz określono tryb procedowania.

Zgodnie z art. 29 § 5 uSN dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, na wniosek strony lub uczestnika postępowania przed Sądem Najwyższym, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy.

Wniosek o stwierdzenie ww. przesłanek powinien być złożony wobec sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wyznaczonego do składu rozpoznającego: środek zaskarżenia, sprawę dyscyplinarną, sprawę o zezwolenie na pociągnięcie

do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie sędziów, asesorów sądowych, prokuratorów i asesorów prokuratury, sprawę z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych dotyczącą sędziego Sądu Najwyższego oraz sprawę z zakresu przeniesienia sędziego Sądu Najwyższego w stan spoczynku (art. 29 § 6 uSN). Poza tym, wniosek z art. 29 § 5 uSN powinien zostać złożony w terminie tygodnia od dnia zawiadomienia uprawnionego do złożenia wniosku o składzie rozpoznającym sprawę.

Wniosek, o którym mowa powinien spełniać wymogi, o których mowa w art. 29 § 9 uSN, tj. wymogi przewidziane dla pisma procesowego, a także zawierać żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 29 § 5 uSN oraz powoływać okoliczności uzasadniające żądanie wraz z dowodami na ich poparcie. Niespełnienie wskazanych wymogów formalnych skutkuje odrzuceniem wniosku z art. 29 § 5 uSN bez wezwania do usunięcia braków formalnych. Odrzuceniu podlega również wniosek złożony po upływie terminu albo z innych przyczyn niedopuszczalny (np. wniesiony przez podmiot inny niż wynika to z art. 29 § 7 uSN).

W okolicznościach niniejszej sprawy, w ocenie Sądu Najwyższego, wniosek o zbadanie spełnienia przez sędziego SN Dariusza Pawłyszczę wymogów niezawisłości i bezstronności nie spełnia ww. wymogów formalnych. Wnioskodawca powołuje się wyłącznie na okoliczności związane z aktywnością zawodową Dariusza Pawłyszczę przed samym powołaniem na stanowisko sędziego SN, które można co najwyżej potraktować jako „okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego”.

Należy jednak podkreślić, że zgodnie z art. 29 § 4 uSN okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności.

Badany wniosek nie wskazuje na żadne inne okoliczności dotyczące sędziego Sądu Najwyższego Dariusza Pawłyszczę, w szczególności odnoszące się do jego postępowania po powołaniu.

Ponadto poza stwierdzeniami, które w ocenie składającego wniosek uzasadniają żądanie, oraz wskazaniem linków do wypowiedzi krytycznie odnoszących się do faktu powołania Dariusza Pawłyszczke na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, wniosek nie zawiera też żadnych dowodów na jego poparcie.

Tymczasem są to elementy konstrukcyjne i zarazem konstytutywne wniosku z art. 29 § uSN, których brak, stosownie do treści art. 29 § 9 pkt 1 i 2 uSN w zw. z art. 29 § 10 zd. 1 uSN powoduje konieczność odrzuceniu wniosku przez sąd, bez wezwania strony do usunięcia braków formalnych.

Niezależnie od tego, wnosząc o zbadanie spełnienia przez sędziego SN Dariusza Pawłyszczke wymogów niezawisłości i bezstronności w oparciu o okoliczności dotyczące wyłącznie jego powołania, wnioskodawca dąży do naruszenia zakazu z art. 29 § 3 uSN, w myśl którego niedopuszczalne jest ustalanie lub ocena przez Sąd Najwyższy lub inny organ władzy zgodności z prawem powołania sędziego lub wynikającego z tego powołania uprawnienia do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości. Dlatego też wniosek jest niedopuszczalny.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Na marginesie należy zwrócić uwagę, że odrzucenie niniejszego wniosku nie zamyka wnioskodawcy możliwości skorzystania z wniosku o wyłączenie sędziego na zasadach ogólnych.

[SOP]

[ł.n]